

Секція. Економіка праці і управління персоналом

ТОКАР ЯРИНА ІЛЛІВНА

Аспірант кафедри фінансів
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

ГОБЛИК ВОЛОДИМИР ВАСИЛЬОВИЧ

д. е. н. доцент
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

ЩЕРБАН ТАТЬЯНА ДМИТРІВНА

д. псих. професор
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

РОЗВИТОК ІНСТИТУЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА РЕГУЛЮВАННЯ ДЕПРЕСИВНИХ РИНКІВ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Інституалізація регулювання депресивних ринків праці зв'язана з адаптацією національного законодавства до міжнародних норм регулювання трудових відносин, що має важливе значення для в умовах активної глобалізації світової економіки в соціально-трудої сфері.

Державна активна політика економічно розвинених країн світу передбачає реалізацію комплексу заходів організаційного, економічного та соціального спрямування, найважливішими із яких є:

- розвиток інституційних засад державного регулювання депресивних ринків праці;
- розробка цільових (спеціальних) програм сприяння зайнятості в тісній ув'язці з прогнозованими змінами в економіці локальних господарських систем, що мають статус депресивних;

- функціонування ефективної системи підготовки і перепідготовки кадрів;
- надання фінансових ресурсів (кредитів, гарантій під банківські кредити, грантів та субсидій) суб'єктам господарювання на цілі розвитку сфери докладання праці як головної умови розв'язання проблеми зайнятості.

Відмічений блок проблем складає несучу конструкцію політики формування активного ринку праці на депресивних територіях економічно розвинутих країн світу і може бути успішно адаптований до українських реалій.

Узагальнення світового досвіду вказує на те, що розвиток інституційного середовища регулювання депресивних ринків праці в Україні доцільно здійснювати у двох напрямках, опираючись на досвід Швеції, Німеччини та Франції. Перший напрям пов'язаний із вдосконаленням нормативно-правової бази та необхідністю прийняття базового закону «Про засади державної регіональної політики», де повинно бути унормовано інституційне забезпечення державної політики підтримки і розвитку депресивних територій та їх ринків праці. в цьому контексті вкрай важливим є розширення кола передбачуваних інституційних суб'єктів регулювання соціально-трудова відносин, що логічно вписується в процеси децентралізації. Прикладом в цьому плані може послужити Європейська стратегія зайнятості як основний інструмент регулювання зайнятості, яка передбачає налагодження постійного соціального діалогу між органами державної влади, бізнесу та громадськими інституціями. Рівноправність його учасників досягається завдяки тому, що бізнес та громадські об'єднання володіють інформацією про кон'юнктурні коливання на локальних ринках праці, а держава забезпечує відкритий доступ до неї, створюючи тим самим умови для узгодженості структурних змін в економіці з системою підготовки та перепідготовки кадрів.

Суттєвої модернізації потребує основний державний інститут регулювання – служба зайнятості населення, яка у відповідності з рекомендаціями МОП повинна співпрацювати з іншими державними і приватними секторами в питаннях географічного розміщення промислових підприємств, приймати участь у вирішенні проблем житлового будівництва, організовувати громадські роботи, виступати із заключенням по державній інвестиційній політиці, приймати участь у вирішенні питань зайнятості в умовах соціально-економічної ситуації, що змінюється [4, с. 120]. Сьогодні служба зайнятості населення лише частково реалізує покладені на неї функції, що знижує ефективність її функціонування. Слабкою ланкою в її діяльності є відсутність постійного зв'язку з локальними депресивними ринками праці, які географічно віддалені від районних центрів і міст, де в основному функціонують її структури. Тому вкрай важливим завданням є подолання її відірваності та ізолюваності від проблемних ринків праці. Значною мірою, як показує досвід економічно розвинутих країн світу, усунути цю проблему можна за рахунок використання інформаційних технологій, комп'ютерних мереж, електронної пошти, телезв'язку. Прикладом в цьому плані є досвід США, де в 1990 році 5% робочої сили працювало дома з підключенням терміналів до центральних комп'ютерів у закладах і підприємствах [5, с. 14]. Сьогодні ця кількість суттєво зросла. Використання комп'ютерних технологій в діяльності служби зайнятості забезпечить перманентний зв'язок з локальними ринками і суттєво полегшить пошук роботи для потенційних споживачів інформації про вільні робочі місця і вакансії, де відсутні центри зайнятості, або їх філіали.

Розширення суб'єктної інституційної інфраструктури регулювання депресивних ринків праці може бути реалізовано за рахунок ефективного функціонування приватних служб працевлаштування. Такий досвід успішно запроваджено у США, Великобританії, Німеччині. Однак, його використання в Україні вимагає зваженого підходу, особливо у

транскордонних регіонах країни, щоб не порушувати трудовідтворювальні процеси, не створити штучний дефіцит кадрів окремих професій та стимулювати високу текучість кадрів на підприємствах, інтенсивну трудову міграцію, відтік мізків. Ці процеси повинні перебувати під постійним контролем державних органів регулювання трудовозайнятості, оскільки є важливим елементом державної безпеки.

Список використаної літератури

1. Мікловда, В. П. Життєздатний економічний розвиток регіону: Монографія [Текст] / редкол.: В. П. Мікловда, С. С. Слава-Продан, С. В. Сембер, В. В. Гоблик. — Ужгород: Ліра, 2009. — 432 с.
2. Регулювання трудовіграційних процесів в транскордонному регіоні: монографія / М. І. Пітюлич, В. В. Гоблик, Т. Д. Щербан, М. М. Пітюлич та ін.; за заг. ред. д.е.н., проф. Пітюлича М. І. — Мукачево: Вид-во МДУ, 2015. — 150 с.
3. Гоблик В.В. Внешнеэкономические связи в трансграничных регионах: опыт Украины и стран Евросоюза: монография / В.В.Гоблик; Мукачевский государственный университет.- М.: ЦСП и М, 2015.- 318с.